

Czy dorosłemu dziecku przysługuje uprawnienie do wytoczenia sprawy sądowej w przedmiocie pozbawienia władzy rodzicielskiej własnego rodzica?

Nie. Przesłanki pozbawienia władzy rodzicielskiej zostały ściśle uregulowane w przepisach Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Jak stanowi art. 111 k.r.o. w §1. Jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażąco zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

§1a. Sąd może pozbawić rodziców władzy rodzicielskiej, jeżeli mimo udzielonej pomocy nie ustały przyczyny zastosowania art. 109 §2 pkt 5, a w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się dzieckiem.

§2. W razie ustania przyczyny, która była podstawą pozbawienia władzy rodzicielskiej, sąd opiekuńczy może władzę rodzicielską przywrócić.

Z powyższego wynika wprost, że uwzględnienie wniosku zależy od istnienia władzy rodzicielskiej, przez którą należy rozumieć zespół praw i obowiązków rodziców względem małoletniego dziecka, które polega na realizacji potrzeb dziecka, tak osobistych jak i majątkowych, kierując się przy tym wyłącznie dobrem dziecka, co normuje art. 95 k.r.o. w ten sposób, że Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw.

Zgodnie z art. 92 k.r.o. dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską aż do pełnoletności, a ograniczenie, zawieszenie czy pozbawienie jej jest możliwe tylko w drodze orzeczenia Sądu. (tak art. 93 k.r.o.). Z kolei z art. 96 k.r.o. wynika, że to rodzice wychowują dziecko, a nie odwrotnie. Z tego względu dziecko, które jest dorosłe czyli posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie jest w stanie pozbawić władzy rodzicielskiej swoich rodziców, gdyż ona z momentem osiągnięcia pełnoletności ustaje z mocy samego prawa. Skoro więc władza rodzicielska już nie istnieje, nie jest możliwe wystąpienie z takim wnioskiem. Dlatego też Rodzica jako przedstawiciela ustawowego ustawa rozumie przez okres małoletności dziecka, gdyż rodzic jest nim, gdy dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską. Wniosek dorosłego dziecka o pozbawienie władzy rodzicielskiej podlegać będzie odrzuceniu z uwagi na jego bezzprzedmiotowość. Wystąpi bowiem sytuacja nieznaną ustawie.

Ubocznie należy jedynie wskazać, że z sytuacją gdzie dorosłe dziecko będzie stroną postępowania z powództwa rodzica o świadczenia alimentacyjne, gdy rodzic pełnoletniego dziecka, żądać od niego. W tej sytuacji, jeżeli spełnia on przesłanki ustawowe, tzn. pozostaje w niedostatku, obowiązek ten będzie zasądzony od dorosłego dziecka na rzecz rodzica chyba, że z zasad współżycia społecznego wynika odmienny wniosek.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy. (Dz.U. 1964 nr 9 poz. 59)